



เรียน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ตามที่ หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ และ นางสาวกิ่งทอง ยงยุทธมิชัย ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุม QA Forum ครั้งที่ 10/2553 ในวันที่ 21 ธันวาคม 2553 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์แห่งชาติ กรุงเทพฯ โดยประธานที่ประชุมฯ คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีรยเวชกุล นั้น ขอแจ้งเรื่องจากที่ประชุมให้ท่านทราบ ดังนี้

1. ความคืบหน้าเรื่องตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
 - 1) จากการประชุมวิชาการ 10 ปี สมศ. “ทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2555-2558)” วันที่ 20 - 21 ธันวาคม 2553 ซึ่งที่ประชุมฯ ดังกล่าวได้มีคำถามที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจทาง สมศ. รับจะนำไปเสนอกรรมการบริหารของ สมศ. ต่อไป
 - 2) ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ เดิมกำหนดให้สถาบันเลือกดำเนินการตามกลุ่มสถาบัน 2 ตัวบ่งชี้ จาก 6 ตัวบ่งชี้ย่อย ซึ่งมีบางมหาวิทยาลัยที่สภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบให้มีการดำเนินการในตัวบ่งชี้ขึ้นไปแล้ว หลังจากการประชุมของคณะกรรมการบริหารของ สมศ. เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2553 สรุปให้เหลือเพียง 1 ตัวบ่งชี้ แต่ยังไม่สรุปว่ายังคงเป็น 10 คณะ หรือปรับเปลี่ยนเป็นเท่าใด หากมหาวิทยาลัยได้เสนอสภามหาวิทยาลัยไปแล้ว คงต้องนำไปเสนอสภามหาวิทยาลัยใหม่อีกครั้ง โดยขอให้อธิบายนในเชิงเห็นใจ สมศ. ด้วย เนื่องจาก สมศ. ได้รับเสียงสะท้อนจากมหาวิทยาลัย หากทำไปจะเกิดปัญหา
 - 3) คำว่าอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ มีความหมายต่างกันดังนี้
 - (1) อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ผลผลิตของบัณฑิตหรือลักษณะที่ออกมาจากตัวบัณฑิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด (เดิมอัตลักษณ์ผูกกับการเลือกกลุ่มสถาบัน และพบว่ามีหลายมหาวิทยาลัยที่ยังไม่สามารถเลือกกลุ่มได้ ขณะนี้การเลือกกลุ่มของ สมศ. สามารถปลดล็อคได้แล้ว เนื่องจากการใช้ตัวบ่งชี้กลุ่มอัตลักษณ์ซึ่งมี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 16 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน และตัวบ่งชี้ที่ 17 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน)
 - (2) เอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง จุดเด่น จุดเน้น ที่นอกเหนือจากตัวบัณฑิตที่ทำกันจนสะท้อนออกมาเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะโดดเด่นเป็นหนึ่งในของสถานศึกษา
 ดังนั้น “อัตลักษณ์” ทั้งมหาวิทยาลัยจะเหมือนกันและสอดคล้องกัน คือ ปรัชญา ปณิธาน และวิสัยทัศน์ ของสำนักวิชาจะล้อตามของมหาวิทยาลัย ในขณะที่ “เอกลักษณ์” ของแต่ละสำนักวิชาจะเด่นไม่เหมือนกัน ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะสะท้อนเป็นภาพรวมเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หากไม่มีต้องค้นหาเอกลักษณ์ของสถาบันให้ได้
- 4) การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 สมศ. จะประกาศรายชื่อมหาวิทยาลัยที่จะประเมินใน ปี พ.ศ. 2554 - 2558 อย่างช้าภายในเดือนมกราคม 2554
- 5) สมศ. มีนโยบายหมิ่นมิตร อยากให้ 1 สถาบัน มี 1 ผู้ประเมิน
- 6) สมศ. มีแนวคิดในเรื่องการประเมิน รอบ 3 ดังนี้
 - (1) ประเมินแยกกลุ่มสาขาวิชา โดยกำหนดผู้ประเมินในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา เช่น กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งกลุ่มนี้จะประเมินมหาวิทยาลัยทุกแห่งที่มีกลุ่มสาขาวิชานี้ หากผลการประเมินไม่ผ่าน สามารถซ่อมได้โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพื่อการประเมินซ้ำ ซึ่งผู้ประเมินในรอบใหม่จะเป็นคนละกลุ่มที่มาประเมินในรอบแรก
 - (2) ประเมินเหมือนรอบ 2 ที่ผ่านมา

(3) ใช้แนวคิดที่ (1) โดยไปประเมินมหาวิทยาลัยที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่อไปนี้ หากผลการประเมินไม่ผ่าน จะได้มีเวลาในการแก้ไข

- กลุ่มสาขาวิชาที่เป็นที่นิยมแต่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานมากที่สุด เช่น บริหารธุรกิจ
- อะไรที่เป็นความต้องการของประเทศ เช่น การเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมอาเซียน เช่น กลุ่มสาขาวิชาภาษาศาสตร์
- อะไรที่แสดงถึงความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ เช่น กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

2. ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในเรื่องตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. ดังนี้

- 1) ควรมีการประเมินในเรื่องสิ่งประดิษฐ์และสิทธิบัตร เนื่องจากมีหลายมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิจัยและวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีผลงานในเรื่องนี้
- 2) ตัวบ่งชี้ที่ 1 บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ในการประชุม QA Forum ครั้งที่ 8/2553 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2553 สรุปว่าการเก็บขนาดตัวอย่างให้ยึดตามหลักสถิติของ Yamane ซึ่งเป็นทฤษฎีการกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้อย่างกว้างขวางในการวิจัย แต่ในคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2555 หน้า 17 ยังคงระบุว่าข้อมูลจากการสำรวจต้องมีความเป็นตัวแทนของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ (อย่างน้อยร้อยละ 80) กรณีบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจไม่ถึงร้อยละ 80 ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ให้มีการติดตามซ้ำและรายงานผลที่ติดตามซ้ำเปรียบเทียบกับผลที่เก็บได้ในครั้งแรก
- 3) ตัวบ่งชี้ที่ 6 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์
 - (1) จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ นับรวมอาจารย์และนักวิจัยประจำที่ลาศึกษาต่อ ในขณะที่ตัวบ่งชี้ของ สกอ. ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัย สกอ. ให้นับเฉพาะที่ปฏิบัติงานจริง โดยไม่นับรวมผู้ลาศึกษาต่อ
 - (2) การเก็บข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ควรเก็บข้อมูลให้ครอบคลุม 3 ปี ไม่ใช่นับแยกแต่ละปี เนื่องจากผลงานวิจัยเก็บเป็นปีปฏิทิน ในขณะที่ตัวหารเป็นจำนวนอาจารย์ซึ่งเก็บเป็นปีการศึกษา
- 4) ตัวบ่งชี้ที่ 11 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้นี้เป็นการวัดในเรื่องความซาบซึ้งทางศิลปะและวัฒนธรรม แต่เมื่อพิจารณาในเรื่องเกณฑ์การให้คะแนน พบว่าไปวัดในเรื่องกิจกรรม/โครงการ การมีส่วนร่วมและเรื่องความสะอาด สมศ. ควรนิยามให้ชัดว่าการวัดความซาบซึ้งวัดอย่างไร
- 5) ตัวบ่งชี้ที่ 14 การพัฒนาคณาจารย์

ตำแหน่งทางวิชาการ/วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
อาจารย์	0	2	5
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	1	3	6
รองศาสตราจารย์	3	5	8
ศาสตราจารย์	6	8	10

เกณฑ์นี้ใช้กับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ซึ่งไม่ยุติธรรมกับมหาวิทยาลัยใหม่เนื่องจากอาจารย์มีคุณวุฒิปริญญาเอกและตำแหน่งทางวิชาการไม่มาก และประธานที่ประชุมฯ คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการกำหนดค่าน้ำหนักในตารางนี้เป็นระบบเดิมที่ในต่างประเทศมีศาสตราจารย์ที่จบปริญญาตรีจำนวนมาก แต่ปัจจุบันล้าสมัยแล้ว เพราะส่วนใหญ่จบปริญญาเอก

- 6) สมศ. ควรสรุปให้ชัดเจนว่ามีตัวบ่งชี้ใดบ้างที่ต้องประเมินระดับสถาบัน ซึ่งจากการประชุมวิชาการ 10 ปี สมศ. ทราบว่ามี 2 ตัวบ่งชี้ที่ยังไม่แน่ใจว่าตัดออกหรือประเมินในระดับสถาบันเท่านั้น คือ
 - (1) ตัวบ่งชี้ที่ 10 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม
 - (2) ตัวบ่งชี้ที่ 11 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
 หากตัดออก จะเหลือเพียง 16 ตัวบ่งชี้ ซึ่งยังไม่มีความชัดเจนว่าในระดับสำนักวิชาต้องประเมินทั้ง 16 ตัวบ่งชี้หรือไม่

- 7) บางตัวบ่งชี้ที่สำนักวิชาประเมินโดยใช้สิ่งแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยจัด การคิดคะแนนระดับสำนักวิชา คิดอย่างไร
 - (1) ไม่คิดคะแนนตัวบ่งชี้ขึ้น
 - (2) คิดคะแนนตามสถาบัน แต่คะแนนนั้นอาจต้องรองจนกว่าระดับสถาบันประเมินเสร็จ (สำนักวิชา ประเมินก่อนระดับสถาบัน)
- 8) ยังไม่มีความชัดเจนว่าตัวบ่งชี้ต่อไปนี้จะควรทำในระดับสำนักวิชาและ/หรือระดับสถาบัน
 - (1) ตัวบ่งชี้ที่ 16 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการ จัดตั้งสถาบัน
 - (2) ตัวบ่งชี้ที่ 17 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน
 - (3) ตัวบ่งชี้ที่ 18 ผลการขึ้น่า ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่าง ๆ
3. การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ สรุปดังนี้
 - (1) กลุ่มผู้บริหาร ไป 4 ประเทศ แถบสแกนดิเนเวีย สัปดาห์ที่ 2-4 เดือนมีนาคม 2554 ค่าใช้จ่าย ประมาณ 98,000 บาท
 - (2) กลุ่มบุคลากร ไปประเทศเกาหลีใต้ ช่วงเดือนพฤษภาคม 2554 ค่าใช้จ่ายประมาณ 37,000 บาท

พร้อมนี้ได้แนบคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้เฉพาะปี 2554 เท่านั้น ระหว่างนี้หาก สมศ. มีประเด็นเพิ่มเติม จะไม่ทำใบแทรก แต่จะผลิตฉบับใหม่ พ.ศ. 2555-2558 โดยฉบับใหม่ไม่ได้เปลี่ยนสาระสำคัญ หากเป็นการแก้ไขคำอธิบายให้มีความชัดเจนขึ้น มาเพื่อทราบด้วย

นัดประชุมครั้งต่อไป วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 13.30 น.



(นางสาวกึ่งทอง ยงยุทธมีชัย)
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
30 ธันวาคม 2553



(นางสาวจันทนา พรหมศิริ)
หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ
30 ธันวาคม 2553